

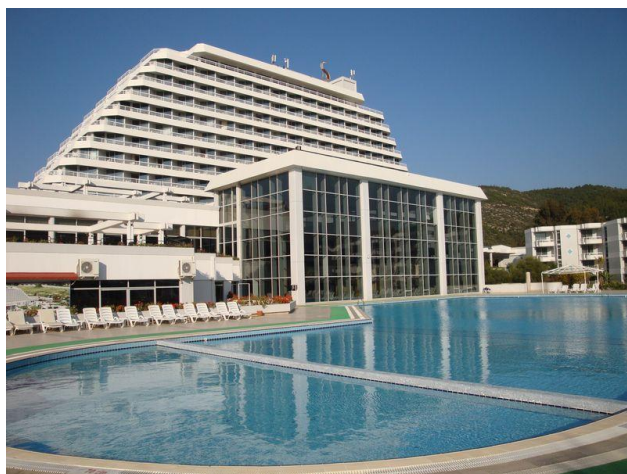
TURECKO 2011

Dostala se mi do rukou zajímavá nabídka jedné cestovní kanceláře. V té nabídce stálo, že za výborných finančních podmínek můžu poznat JZ cíp Turecka. Turecko jsem předtím navštívil již třikrát, ale moje maminka v Turecku nikdy nebyla. Slovo dalo slovo a já jsem nás na tento zájezd přihlásil.

Cesta do turecké Antalye probíhala letecky s nízkonákladovou tureckou leteckou společností. Hotely byly všechny luxusní, minimálně se čtyřmi hvězdičkami. Ohledně stravování jsme si přikoupili večeře, a tím pádem jsme získali polopenzi. Obědy jsme se rozhodli řešit individuálně na ulici, nejlépe velmi chutnými kebaby.

V nabídce okruhu bylo poměrně velké množství navštívených památek a obchodů. Takže jsme se na tento zájezd velice těšili. Já jsem pocíťoval lehké obavy, neboť už dlouho podnikám cesty do zahraničí na vlastní pěst a odvykl jsem hromadným zájezdům.

Vše co nabídka slibovala, se nám v hojné míře dostalo. To byl však kámen úrazu. Hotely byly luxusní, ale vždy umístěné mimo obydlené oblasti, takže v okolí nebylo vůbec nic. Žádná občanská vybavenost. Pod jídlem se prohýbaly stoly a bylo těžké si z tolika dobrot vybrat. Po Turecku jsme jezdili v pohodlném autobusu. Stále nás doprovázela česká delegátka

a turecký průvodce – vedoucí skupiny. Řidič autobusu byl šikovný. Všechny památky jsme navštívili. Fakultativně jsme si mohli dokoupit obědy. O to jsme nestáli, ale hned druhý den jsme změnili názor, neboť turecký průvodce vybíral restaurace mimo zastavěná obydlí a nebyla možnost se najíst jinde.

Někteří spolucestující to řešili tím, že si nakradli jídlo při snídani. To se nám však přičilo, a tak jsme kapitulovali a přikoupili si i obědy, abychom nebyli o hladu. Odmítli jsme i fakultativní výlet do „typické turecké vesnice“, ze které se

nakonec vyklubal „turistický skanzen“ s mnoha obchůdky. K našemu překvapení jsme však nemohli podniknout nic samostatně a byli jsme deportováni na hotel, který opět soliterně trčel na pláži u moře. Za celý pobyt v Turecku jsme nedostali rozchod, vše bylo do poslední minuty organizované. Z mého pohledu je to již neúnosné, ale věřím, že některým lidem toto vyhovuje a jsou rádi, že mají vše do puntíku zajištěné.

Ale teď už k popisu samotného zájezdu. Na letišti jsme se bez problému odbavili a mladík mamince sdělil, že Květoslava je moc hezké jméno a že Květoslav moc nelétá. Na základě tohoto nám přidělil 1. řadu, takže jsme cestou do Turecka měli pohodlí na nohy. V letadle jsme si přiojednali oběd, abychom nepřiletěli do Turecka úplně hladoví.

Ačkoliv jsme seděli v první řadě, předběhla nás paní s dcerkou z 12. řady a rychle vypálily z letadla. Jenže se ukázalo, že vůbec nebyly vůdčími osobnostmi. Jakmile opustily stísněný prostor přistaveného chobotu a ocitly se v hale, nevěděly, kam dál. Klidně jsme s mamčou kolem nich prošli a zamířili na pasovku. Turci nečekali, že vystoupíme z letadla tak rychle a teprve dobíhali do svých kukaní.

Než nám odbavili zavazadla, zjistil jsem, že na letišti existuje směnárna i pošta. Vyměnil jsem nám peníze na turecké liry, i když nás všichni přesvědčovali, že můžeme platit eury. Ale já raději vždy platím místní měnou, jak se ukázalo, bylo to i praktické. Na poště jsem koupil známky. Akorát před 14 dny turecká pošta zdražila známky na pohledy z 1,30 na 2 turecké liry. Ale návštěva ciziny bez psaní pohlednic je pro mne nemyslitelná.

Před letištěm na nás čekala naše delegátka s tureckým průvodcem. Jak jsem postřehl později, náš průvodce byl hlavní a vše se řídilo podle něho. Na všech památkách jsme byli první a dostávalo se nám i jistých bonusů, které ostatní autobusy neměly.

Navečer jsme dorazili do hotelu. Jelikož se již setmělo, tak jsme si okolí pořádně neprohlédli. Večeře nás nadchla. Méně však už pokoj. Dostali jsme jednu širokou postel s jednou příkrývkou. Celou noc jsme se navzájem báli, zda toho druhého nebudíme a nebereme mu deku. Takže ráno jsme byli notně nevyspalí. Stačilo se však domluvit s delegátkou a v dalších hotelech jsme již měli oddělená lůžka a v klidu jsme se vyspali.

První naše turecká zastávka byla ve městě Demre. V dobách antických město neslo název Myra. Ve městě působil ve funkci biskupa svatý Mikuláš. Nás však nejdříve čekala zastávka u pozůstatků antického divadla a vytesaných skalních hrobů.

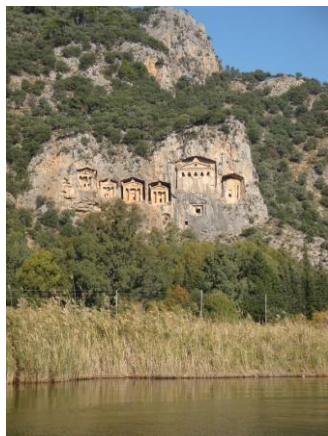
Odtud jsme se přepravili k bazilice svatého Mikuláše, kde se nachází i hrobka tohoto dětmi milovaného světce. Průšvih je v tom, že hrob v minulosti vykradli Italové a veškeré kosterní pozůstatky odvezli. Přesto je Mikuláš zde hojně uctíváný a starosta města dělá vše pro to, aby turisté do Demru jezdili. Jelikož se přiblížila doba obědu, mysleli jsme si, že bude ve městě rozchod. Ti, kteří si předplatili, oběd půjdou někam do restaurace a my zbylí se

poohlédneme sami po něčem na zub. Jenže chyba lávky. Rozchod byl jen na deset minut, abychom si stačili koupit suvenýry a odjezd na oběd. Jak jsem již popisoval, osamocená restaurace a nikde nic jiného. Tak jsme již od dalšího dne obědvali se skupinou.

Nikde jsem cestou neviděl poštovní schránky. Turecko je na poštovní schránky skoupé, zato se v každé větší obci nachází pošta. Jenže my jsme v obcích nestavěli. Autobusem jsme překonávali turecké pohoří a z autobusu se nám naskýtalý pěkné pohledy. Jen když jsme navečer projížděli vesnicemi, padala na nás tíseň. Vesnice se utápěly ve tmě a málokde se svítilo. Je to dáno tím, že energie jsou v Turecku velmi drahé.

Naprostou vyčerpaní jsme po setmění dorazili do hotelu, navečeřeli jsme se a vrhli se každý do své postele a spánkem zaháněli únavu a nevyspání předchozího dne.

Třetího dne v Turecku jsme měli naplánovanou romantickou plavbu po řece Dalyan. Ta se vlévá do Středozemního moře a ústí řeky vytváří nádhernou deltu porostlou rákosím. Při ústí řeky je zřízená přírodní rezervace, neboť se tam nachází krásná písčiná mořská pláž, na kterou připlouvají želvy klást vejce. Upřímně jsem byl překvapený, že ve Středozemním moři žijí želvy. Nalodění na čluny proběhlo hladce a vyrazili jsme po proudu řeky k moři. Plavbou jsme míjeli královské skalní hroby, které byly na první pohled výstavnější, než ty včerejší v Myře.

Plavba probíhala pokojně a po hodince jsme zajeli do rákosí, želvy jsme však ani nezahlédli. To už se před přídílí objevilo molo a my jsme zakotvili, abychom si mohli vychutnat krásy Želví pláže. Odvážní z nás se převlékli do plavek a hurá do moře. Třebaže byla

polovina listopadu, moře bylo ještě teplé a sluneční paprsky prohřivaly přijatelně i vzduch. Já jsem známý suchomilec a letos jsem měl již moře dosytosti, tak jsem zůstal na břehu a pozoroval mamču, jak se radostně nechá kolébat mořskými vlnkami.

Během této přestávky nám kapitán připravil ke svačině říční modré kraby. Po svačince jsme se vydali na zpáteční cestu do přístaviště a kapitán mně a mamče svěřil řízení člunu. Zřejmě je to tím, že my mořští vlci se poznáme na první pohled. Člun se řídil poměrně snadno a já se můžu chlubit, že jsem poprvé řídil loď kormidlem!

Tím jsme vyčerpali předepsanou náplň třetího dne a čekal nás jen přejezd do Selčuku, tureckého města nedaleko antického města Efezu. Osamělý hotel na mořské pláži nás lákal svými bazény, vířivkou, bohatou nabídkou jídel a prostornými pokoji.

Čtvrtý den byla na programu prohlídka antických ruin města Efezu, ale ještě předtím návštěva ruin baziliky svatého Jana. V areálu baziliky se nachází i údajný hrob sv. Jana Evangelisty. Tento apoštol a evangelista je považován za nejmoudřejšího křesťana. O to

smutnější je pohled z baziliky, která se nachází na kopci, směrem k Efezu. Tam se na louce nachází jediný antický sloup, který zbyl z jednoho ze sedmi divů starého světa – Artemidina chrámu. Nějaký hlupák, schválně neuvádím jeho jméno, se toužil zapsat do dějin a stát se nesmrtelným. Pojal tedy nápad, že tento chrám zapálí, a také to provedl. To snad i musí být, aby jeden mudrc byl vyvážen jedním hlupákem. Chci pevně věřit tomu, že tento poměr je na celém světě opravdu 1:1.

Před bazilikou se maminka střetla s tureckou realitou, a to poprvé. Samozvaný čistíč bot, jí kydnul nějakou pastu na botu a snažil se poměrně čistou botu přešetřit a přijít si k nějaké té liře. Mamča pobouřena narušením jejího osobního prostoru se urazila a chvatně jsme místo opustili. Vyšetřili jsme malinko času, tak jsme se v okolí baziliky snažili najít poštu či poštovní schránku, ale marně.

Po nástupu do autobusu, abychom se přemístili do nedalekého Efezu, nás průvodkyně masírovala tím, že bychom odpoledne měli jet za folklórem do typické turecké vesnice a že jsme jediní, kteří nejedou. Další komplikace bude ta, že si musíme sami zajistit odvoz místní dopravou do hotelu. Opáčil jsem, že to jen uvítám, aspoň budeme mít chvíli pro své zájmy.

Po příjezdu do Efezu nás čekala krásná dvouhodinová procházka antickým městem. Obdivovali jsme se senátu, templům, divadlu, chodníkovým mozaikám, tržnici, výstavní Celsově knihovně, domům boháčů i veřejným toaletám a veřejnému domu. Na závěr naší antické vycházky jsme zavítali i k ruinám kostela Panny Marie. Ježíšova matka zemřela v Efezu a Vatikán toto místo uznal. Proto v kopcích nad Efezem, konkrétně na Slavičím vrchu, se nachází poutní místo – domek, ve kterém Panna Marie vydechla naposledy.

Chtěli jsme se tedy vydat na prohlídku Selčuku, ale byli jsme nemilosrdně nasměrováni do autobusu. Až za městem nám průvodkyně řekla, abychom počkali 5 minut, že pro nás sehnala odvoz automobilem na hotel. Ó já, opět strach z toho, abychom se v Turecku nezatoulali. Je pravdou, že nám vykreslila Turecko jako nejlepší zemi pro žití, přesto jsme neměli v úmyslu zde žádat o azyl.

Udělal jsem si tedy odpočívající odpoledne na hotelu, kdy jsme si dopřáli oběd, koupel v prázdném bazénu, vířivku a prošmejdili jsme hotel doslova od sklepa až po půdu. Nakonec to bylo krásně strávené neorganizované odpoledne. Večer klasika: lukulské hody, psaní dalších pohlednic a postel.

Probudili jsme se do slunného pátého dne a nás čekal vrchol celého zájezdu – nádherné Pamukkale. V překladu je to Bavlněný hrad. Svah pokrytý sněhově bílým travertinem skutečně vzhledem připomíná kopec nebo hrad bavlny. Mamince byla tato unikátní přírodní památka známá a moc se tam těšila. Jenže cestou jsme ještě zastavili

v mešitě, kde nám turecký průvodce dal základní vysvětlení muslimského vyznání a Koránu. Pokud si dobře pamatuji, jeho děd byl imámem – duchovním představeným.

Před mešitou rostl olivovník a na něm krásné černé plody. Ze zvědavosti jsem jeden utrl a ochutnal. Pachuť mi zkřivila tvář a já se snažil rozžvýkanou olivu vyplivnout. Nevím, zda šlo o planý olivovník, nebo zda je třeba olivy nějak upravit, než se musí konzumovat. Pravdou však je, že to byla hnusná chuť.

Cestou na Pamukkale jsme zastavili na oběd, a tentokrát jsme neprohloupili, neboť se podával i kebab, na který jsme se tolik těšili z Prahy. Také jsme se naučili pít čerstvou šťávu z granátového jablka. Pro mamču to byl jednoznačně nejchutnější turecký nápoj.

Celé odpoledne jsme věnovali prohlídce Pamukkale a přilehlých ruin antického města Hierapolis. Již v dobách antických to byly vyhlášené lázně. Teplé prameny se nacházejí v okolí a způsobují onen bělostný travertin, který se na svahu kopce usazuje. Minerální prameny jsou zdrojem i termálních bazénů všech hotelů v okolí. Proto se musí proud vody poctivě rozdělovat na celou šíři bělostného travertinu. Poslední dobou je vody nedostatek, aby ne, když je ve všech hotelích okolo, tak aby travertin nešedl, rozvádí se voda v jednotlivé dny vždy do různých částí.

Mnoho rostlin ještě kvetlo, a tím byl zážitek z tohoto divukrásného přírodního zázraku umocněn. Prošli jsme si s mamčou celý areál a ušli jsme si rádi sedli do autobusu a nechali se odvézt na hotel. Večer jsem ještě vyzkoušel termální bazén a vířivku a musím konstatovat, že teplé minerální prameny jsou fakt příjemné.

Předposlední den jsme museli přejet celou náhorní plošinu zpět do Antalye. Cestou nás čekala povinná zastávka v továrně na výrobu koberců. Abychom vyšetřili čas na poslední den, vstávali jsme velmi brzo a už v osm hodin jsme byli na exkurzi. Seznámili jsme se s výrobou vlněných, bavlněných i hedvábných koberců. Mistři obchodníci nám ukázali krásné koberce a lákali nás k nákupům. Největší úspěch měl mistr barvíř, který nás roztomilou češtinou seznámil se základy barvení vlny.

Pak už jsme uháněli do Antalye, abychom stihli ještě továrnu na výrobu zlata. Po krátkém úvodu se nás ujali mistři zlatníci. Řekl jsem si, že je nejvyšší čas, aby si maminka

užila turecké obchodování. Nechal jsem ji, aby si vybrala nějaký krásný prsten a už jsme byli uprostřed obchodního víru. Mistr zlatník si nás zavedl do přepychového budoáru, kde nás usadil, poručil pití a jal se mamču dobývat svým šperkařským umem. Maminka si libuje ve smaragdech, a tak se jí na prstech střídavě objevovaly prsteny tak nádherné, až zrak přecházel.

K mému překvapení si mamča tuto chvíli naprostého zájmu neužívala. Pořád se strachovala, že si prsten musí koupit. Tak ceny sice šly do tisíců eur, ale určitě bychom usmlouvali slušnou cenu. Dokonce nám zlatník nabízel k velké slevě i značkové hodinky pro mne. Přesto jsme odolali a po půl hodině jsme se v míru rozešli, aniž bychom uzavřeli

obchod. Kdepak zkoušení šperků a smlouvání pro mou maminku není.

Tímto zážitkem jsme uzavřeli obchodní den a na nás čekal již poslední den naší turecké odyssey.

Jelikož jsme včera povinnou návštěvou zlatnictví vyšetřili volný čas pro dnešní den, mohl náš turecký průvodce naplánovat delší procházku Antalyí. Ale nejdřív si musíme splnit poslední úkol – návštěvu kožešnictví a kožařství.

Na začátek opět kratičký úvod a módní přehlídka, abychom se seznámili s nádhernými koženými bundami a kožichy, a pak hurá do prodejní galerie. Poctivě jsme si ji prohlédli, ale nepřijeli jsme do Turecka nakupovat. Doba nákupů koženého zboží v Turecku je pro nás už dávno pryč.

Před samotnou prohlídkou města nás průvodce vzal ještě k městským vodopádům. Antalya se nachází na vysokém mořském břehu a řeka, která městem protéká, padá rovnou do moře. Pár fotek a honem na prohlídku starého města. V tak velkém městě musí přece být pošta. Výslovně jsem žádal delegátku, aby mi přibrzdila autobus, že jen podám na poště napsané pohlednice.

Minuli jsme tři pošty a i na má verbální upozornění mi odmítla vyhovět, neboť by to narušilo náš nabitý program. Navrhl jsem, že se vzdám společné prohlídky města a dostavím se na určené místo k autobusu. Taková opovázlivost z mé strany! Jednou jsem na zájezdu, tak se budu držet skupiny a žádný projev individualismu se mi trpět nebude!

Při krátké procházce úzkými uličkami mě neustále hlídali oba naši průvodci. Jen jsem si chtěl udělat snímek z jiného úhlu, než ostatní účastníci zájezdu, a cítil jsem mrazivé pohledy. Delegátka mi nabízela, že mi pohlednice po našem odletu hodí na poštu, ale důvěru jsem k tomuto plánu nepojal.

Naštěstí jsme v ulicích Antalye objevili žlutou poštovní schránku a já tak mohl ukončit svou týdenní frustraci z podání pohlednic. A proč ten spěch? To abychom dostali na tržnici, záměrně nepíšu bazaru, dvouhodinový rozchod. Nakupovat se tam opravdu nedalo, neboť výběr zboží byl ještě tristnější než na domácích vietnamských tržnicích.

V časných ranních hodinách jsme se vypravili na letiště, abychom ve stísněných sedačkách a bez jídla dorazili domů.